

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU
REPUBLIKE HRVATSKE

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

**Godišnji izvještaj o završenim zgradama i stanovima
(GRAD-10)
za 2016.**

Organizacijska jedinica: Služba statistike građevinarstva
Priredila: Blanka Pađen

lipanj 2018.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Cilj statističkog istraživanja jest dobivanje podataka o završenim zgradama prema vrstama zgrada, građevinskoj veličini, lokaciji, vrsti investitora, opremljenosti instalacijama te podataka o broju i površini završenih stanova.

Predmet istraživanja jest svaka zgrada i stan koji su završeni u tijeku izvještajne godine.

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina

- Pravna osnova

Pravne osnove:

- Zakon o službenoj statistici (NN, br. 103/03., 75/09. i 59/12.)
- Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske
- Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti Republike Hrvatske
- Program statistike stanovanja i izgradnje zgrada u zemljama u području UN/ECE
- Preporuke Konferencije europskih statističara za popise stanovništva i stanova 2010. godine, UNECE/Eurostat, Ujedinjeni narodi, New York i Ženeva, 2006.

Obveza izvještajnih jedinica za dostavu podataka temelji se na članku 38. Zakona o službenoj statistici (NN, br. 103/03., 75/09. i 59/12.).

Odbijanje davanja podataka, davanje nepotpunih i netočnih podataka ili nedavanje podataka u propisanom roku povlači kaznene odredbe iz članaka 69. i 70. navedenog zakona.

- Sustav klasifikacije

Nacionalna klasifikacija vrsta građevina

- Koncepti i definicije

Promatrane varijable:

- 1) Zgrade su stalne građevine koje imaju krovšte i vanjske zidove, sagrađene su kao samostalne uporabne cjeline koje pružaju zaštitu od vremenskih i drugih vanjskih utjecaja, a namijenjene su stanovanju, obavljanju neke djelatnosti ili smještaju i čuvanju životinja, robe, opreme za različite proizvodne i uslužne djelatnosti itd.
Zgradama se smatraju i građevine koje imaju krov, ali nemaju (sve) zidove (npr. nadstrešnice) i građevine koje su pretežno ili potpuno smještene ispod površine zemlje (npr. skloništa, podzemne garaže, prodavaonice i drugi poslovni prostori u pothodnicima i slično).
- 2) Stambene zgrade jesu građevine u kojima je 50% ili više ukupne korisne podne površine namijenjeno stambenim svrhama (stanovi i drugi prostori u zgradi koji služe korisnicima stanova, npr. hodnici i stubišta, spremišta, garaže itd.).
- 3) Nestambene zgrade jesu građevine koje nemaju stambene površine ili je manje od 50% ukupne korisne podne površine namijenjeno stambenim svrhama.
- 4) Površina zgrade jest zbroj površina svih etaža u zgradi koje su obuhvaćene vanjskim zidovima.

5) Stan je građevinska cjelina namijenjena stanovanju koja se sastoji od jedne ili više soba s pomoćnim prostorijama (kuhinja, smočnica, predsoblje, kupaonica, zahod i slično) ili bez pomoćnih prostorija, a može imati jedan ili više posebnih ulaza sa stubišta ili izravno s ulice ili dvorišta.

Završen stan jest stan na kojem su završeni svi predviđeni građevinski radovi. Uključeni su stanovi u novim zgradama i dograđeni stanovi u postojećim zgradama ako su građeni kao potpuno nove stambene jedinice te novi stanovi nastali prenamjenom nestambenog prostora u stambeni prostor.

Stanovi u obnovi zbog ratnih šteta iskazani su kao novi stanovi samo ako su ponovno građeni od temelja.

Podaci o završenim stanovima odnose se na stanove završene u promatranome izvještajnom razdoblju (godini) bez obzira na to kada je gradnja počela.

6) Korisna površina stana jest podna površina stana mjerena unutar zidova stana.

- Statističke jedinice

Izvještajne jedinice jesu upravna tijela velikih gradova, Grada Zagreba i županija, ovlaštena za izdavanje akata na temelju kojih se može graditi.

Jedinice promatranja jesu sve završene zgrade i stanovi.

- Pokrivenost i obuhvat istraživanja

Završene zgrade i stanovi; broj i površina završenih zgrada prema namjeni; broj i površina završenih stanova.

U 2016. završene su 4 824 zgrade i 7 809 stanova.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Prikupljeni su podaci potrebni:

- u Državnom zavodu za statistiku:
 - kao inputi u Sektoru ekonomskih statistika za pokazatelje u skladu sa zahtjevima EU-a (za procjenu investicija, procjenu regionalnog BDP-a)
 - podaci za Rent Questionnaire – European Comparison Programme (ECP))
 - za izračunavanje stambenog fonda u međupopisnom razdoblju
- za domaće korisnike kao osnova za analizu stanja i za poduzimanje mjera u području stambene gradnje, kao osnova za planiranje proizvodnje građevinskih materijala i gotovih građevinskih elemenata za ugradnju te drugih industrijskih proizvoda za opremu zgrada i stanova, za donošenje odluka o razvijanju građevinskog poduzetništva i različitih usluga vezanih za stanovanje i slično
- za izvršavanje obveza prema međunarodnim statističkim i drugim organizacijama iz područja pokazatelja stanovanja (broj, površina i opremljenost izgrađenih stanova te ukupnoga stambenog fonda)
- za ostale inozemne korisnike: podaci o gradnji stanova i drugih zgrada te ukupni stambeni fond osnova su za analizu stanja i procjenu veličine tržišta u Republici Hrvatskoj u vezi s donošenjem investicijskih i drugih poslovnih odluka.

1.1.1 Potrebe korisnika

Prikupljeni su podaci potrebni:

- u Državnom zavodu za statistiku:
 - kao inputi u Sektoru ekonomskih statistika za pokazatelje u skladu sa zahtjevima EU-a (za procjenu investicija, procjenu regionalnog BDP-a)
 - podaci za Rent Questionnaire – European Comparison Programme (ECP))
 - za izračunavanje stambenog fonda u međupopisnom razdoblju
- za domaće korisnike kao osnova za analizu stanja i za poduzimanje mjera u području stambene gradnje, kao osnova za planiranje proizvodnje građevinskih materijala i gotovih građevinskih elemenata za ugradnju te drugih industrijskih proizvoda za opremu zgrada i stanova, za donošenje odluka o razvijanju građevinskog poduzetništva i različitih usluga vezanih za stanovanje i slično
- za izvršavanje obveza prema međunarodnim statističkim i drugim organizacijama iz područja pokazatelja stanovanja (broj, površina i opremljenost izgrađenih stanova te ukupnoga stambenog fonda)
- za ostale inozemne korisnike: podaci o gradnji stanova i drugih zgrada te ukupni stambeni fond osnova su za analizu stanja i procjenu veličine tržišta u Republici Hrvatskoj u vezi s donošenjem investicijskih i drugih poslovnih odluka.

1.1.2 Zadovoljstvo korisnika

Nije raspoloživo.

1.2. Potpunost podataka

Podaci su potpuni i u skladu su s:

- Programom statistike stanovanja i izgradnje zgrada za zemlje na području UN/ECE (No. 43, ISBN 92-1-116584-9) – Programme of Current Housing and Building Statistics for Countries in the UN/ECE Region, (No. 43, ISBN 92-1-116584-9).
- Preporukom Konferencije europskih statističara za popise stanovništva i stanova 2010. godine, UNECE/Eurostat, Ujedinjeni narodi, New York i Ženeva, 2006. (Conference of European Statisticians Recommendations for the 2010 Censuses of Population and Housing, UNECE/Eurostat, UN, New York and Geneva, 2006).

1.2.1 Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka je : 100%

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Nije primjenjivo. DZS se koristi popisom kao metodom prikupljanja podataka (ne uzorkom).

2.1.1 Indikatori uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.1.2 Pristranost u procesu selekcije

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2. Neuzoračka pogreška

Neuzoračke pogreške vežu se za sve ostale greške nevezane za izbor uzorka – obuhvat, mjerenje, obradu, neodgovor.

Redovito se računaju i kontroliraju.

2.2.1 Pogreška obuhvata

Obuhvat završenih zgrada i stanova zadan je prema NKVG-u i obuhvaća područje 1 (Zgrade). U ovome statističkom istraživanju zgrade se razvrstavaju prema najnižoj razini, što znači da se u odgovarajuća polja na obrascu GRAD-10 upisuje peteroznamenasta brojčana oznaka (podrazred) iz Nacionalne klasifikacije vrsta građevina. Nijedan podrazred (jedinica) nije isključen iz obuhvata, tako da je pogreška obuhvata "0".

2.2.2 Stopa nadobuhvata

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.3 Pogreške mjerenja

Uzroci pogrešaka mjerenja u tijeku prikupljanja podataka nastaju zbog neznanja, nepažnje, manjka poštovanja prema važnosti statistike, neznanja kako odgovoriti, svjesnog/nesvjesnog prikazivanja netočnih podataka od strane davatelja podataka. Problemi zbog nejasnih pitanja na upitniku, mjernih jedinica ili nejasnih uputa za popunjavanje obrazaca minimalni su jer se pri određivanju sadržaja obrasca vodila briga o dostupnosti podataka. Osim toga izvještajne jedinice za sve se informacije ili nejasnoće slobodno mogu obratiti područnim jedinicama Državnog zavoda za statistiku i upravnom tijelu Grada Zagreba nadležnima za poslove službene statistike (koji pružaju pomoć izvještajnim jedinicama pri popunjavanju izvještaja te kontroliraju potpunost i točnost podataka prije slanja u DZS) ili izravno u Državni zavod za statistiku.

Te pogreške mjerenja nisu velik problem jer se otkrivaju pri vizualnoj i računskoj kontroli podataka prije unosa podataka na računalo i zadanim strojnim logičko-računskim kontrolama pri obradi podataka na računalu. Zbog uočenih nelogičnosti i pogrešaka kontaktira se s izvještajnim jedinicama radi provjere netočnih i nepotpunih podataka te se ispravljaju netočni podaci.

2.2.4 Pogreška neodgovora

Neodgovor izvještajne jedinice

Istraživanje je iscrpno. Stopa odgovora je 100%. Svi podaci dostupni su u zadanom roku. S izvještajnim jedinicama se kontaktira i požuruju se telefonom ili pisanim požurnicama u slučaju kašnjenja u dostavi podataka.

Neodgovor za varijable

Nema slučaja neodgovora za varijable. Naime, u fazi obrade podataka s izvještajnim jedinicama se kontaktira telefonom ako nisu potpuno ispunile upitnik i traži se ispravak ili nadopuna podataka koji nedostaju. Stopa odgovora je 100%.

2.2.5 Stopa neodgovora jedinice

Neutežena stopa neodgovora: 0%

Utežena stopa neodgovora: -

2.2.6 Stopa neodgovora na određenu varijablu (stavku)

Neutežena stopa neodgovora za određene varijable:

Varijabla	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Vrijednost
Stopa neodgovora za sve varijable	Hrvatska		0%

2.2.7 Pogreške obrade

Državni zavod za statistiku kontrolira točnost, potpunost i logičnost podataka, šifrira identifikacijske i druge podatke te unosi podatke i izvodi obradu na računalo. Logičko-računska kontrola podataka s upitnika provodi se prije i poslije unosa podataka na računalo. Ispravljaju se netočni i nepotpuni podaci te podaci koji nedostaju.

Unos podataka i šifriranje statističari obavljaju ručno. Logička i računaska kontrola podataka provodi se prema zadanim uvjetima.

Ispravak pogrešaka izvještajnih jedinica, šifriranja i unosa podataka obavlja se ručno i na računalo:

- ručna logičko-računska kontrola podataka s upitnika obavlja se prije unosa podataka na računalo. S izvještajnim jedinicama koje nisu potpuno ispunile izvještaje (netočno, nepotpuno ili nedostaju podaci) kontaktira se telefonom te se traže ispravni i potpuni podaci
- računalna logičko-računska kontrola obavlja se nakon unosa podataka na računalo. Izvještaji koji ne zadovoljavaju propisane uvjete podliježu provjeri i ispravcima prema potrebi. Postupak ispravljanja provodi se po prioritetima, i to: očite pogreške obično se ispravljaju ručno i više se vremena troši na njihovo ispravljanje, dok se manja pozornost posvećuje manjim pogreškama, koje se uglavnom ispravljaju automatskom naredbom putem računala.

2.2.8 Stopa imputacije

Neutežena stopa imputacije za određene varijable:

Varijabla	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Vrijednost
Sve varijable	Hrvatska		0%

2.2.9 Stopa uređivanja – LRK

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2.2.10 Stopa učinkovitosti LRK

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2.2.11 Pogreška izbora modela

Nije raspoloživo.

2.3. Revizija podataka

2.3.1 Politika revizije podataka

Korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama (preliminarni podaci, konačni podaci) na internetskim stranicama DZS-a.

Revizije su moguće zbog ispravka pogrešaka, promjena u klasifikacijama ili metodologiji.

Rutinske revizije ne provode se jer su svi podaci dostupni u skladu s rokovima.

Obavijest o manjim promjenama najavljuju se u Priopćenju u vrijeme kada je promjena uvedena.

Revizijska politika objavljivanja podataka DZS-a provodi se:

- 1) ažuriranjem Kalendara objavljivanja
- 2) objavljivanjem ispravka objavljenih podataka.

1) Ažuriranje Kalendara objavljivanja

Revizijska politika na području objavljivanja podataka DZS-a, koja se provodi prema unaprijed najavljenim rokovima, provodi se ažuriranjem Kalendara objavljivanja statističkih podataka. Promjene u rokovima objavljivanja publikacija/podataka se, prema Zakonu o službenoj statistici, najavljuju unaprijed te se DZS obvezuje da će svaku promjenu u rokovima objavljivanja (ažuriranje Kalendara) najaviti najmanje tri radna dana prije datuma koji je bio prvotno najavljen u Kalendaru, i to na internetskim stranicama DZS-a.

Ažuriranje roka objavljivanja podataka ili publikacije (ažuriranje Kalendara) bez odgađanja se objavljuje na internetskim stranicama DZS-a tako da se u Kalendaru datum promijeni na novi datum te se pokraj Kalendara stavlja obavijest: ažurirano, s točnim datumom ažuriranja.

Dakle, Kalendar s prvobitnim rokom određene publikacije/podatka zamjenjuje se novim Kalendarom koji sadržava njezin ažurirani rok objavljivanja. Originalni Kalendar postoji u Službi za publicistiku, koja vodi evidenciju o svakoj promjeni u rokovima objavljivanja publikacija putem baze ažuriranja Kalendara.

2) Objavljivanje ispravka objavljenih podataka

U slučajevima kad je utvrđeno da objavljeni podaci sadržavaju pogrešku DZS ispravak objavljuje u najkraćem mogućem roku te na najjednostavniji mogući način kako bi omogućio korisnicima da vide jasnu razliku što je promijenjeno u odnosu na prvobitno objavljene podatke. Ispravak se obavlja označivanjem pogrešnih podataka zvjezdicom te izradom ispravka priopćenja.

2.3.2 Praksa revizije podataka

Podaci se objavljuju kao konačni i zato nema revizija podataka. Stoga ne postoje numerički podaci o veličini revizije ni podaci o izvorima revizija.

Međutim u slučaju pogrešaka korigirani podaci objavljuju se u sljedećem izdanju priopćenja. Podaci koji su promijenjeni u odnosu na prethodno objavljene objavljuju se s komentarom.

Znatne promjene u metodologiji objavljuju se u priopćenju u vrijeme kada je promjena uvedena.

Općenita praksa jest da se sve promjene u metodologiji objasne kada se podaci koji se temelje na novoj metodologiji objavljuju prvi put. Informacije o metodološkim promjenama nalaze se u metodološkim uputama koje su sastavni dio tiskanih ili elektroničkih publikacija.

2.3.3 Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.4. Desezoniranje (vremenska prilagodba)

Nije primjenljivo. Nema potrebe za sezonskom i kalendarskom prilagodbom podataka zbog toga što se podaci objavljuju kao apsolutne vrijednosti.

3. Pravodobnost i vremenska određenost

3.1. Pravodobnost

3.1.1 Pravodobnost prvih rezultata

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

3.1.2 Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata je T+9

3.2. Vremenska određenost

3.2.1 Vremenska određenost – isporuka i objavljivanje

Vremenska određenost: 1

4. Dostupnost i jasnoća

Rezultati istraživanja objavljuju se u sljedećim statističkim publikacijama: godišnja Priopćenja, Statističko izvješće "Građevinarstvo", Statistički ljetopis, u Excel-formatu na stranicama DZS-a pod poveznicom Statistika u nizu (na hrvatskome i engleskom jeziku) te putem aplikacije GeoSTATRH koja omogućuje kombiniranje odabrane prostorne razine s odabranim statističkim podacima.

U tim publikacijama nalaze se i kratka metodološka objašnjenja. Detaljne metodološke upute objavljene su u publikaciji Metodološke upute br. 65 "Godišnji izvještaj o završenim zgradama i stanovima (Revizija 2010)", Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2011. (samo na hrvatskom jeziku).

Publikacije su dostupne korisnicima u tiskanome i elektroničkom obliku na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku <http://www.dzs.hr>, tema Objavljeni podaci.

Sve publikacije dostupne su svim korisnicima istodobno u 11 sati.

Nitko nema prednost u pristupu publikacijama.

4.1. Naslovi Priopćenja u kojima se objavljuju podaci

Za izvještajnu godinu godišnji podaci se redovito objavljuju u Priopćenju "Završene zgrade i stanovi" krajem rujna iduće godine (na hrvatskome i engleskom jeziku).

Objavljeni podaci dostupni su na internetskim stranicama na adresi http://www.dzs.hr/default_e.htm.

4.2. Naslovi ostalih publikacija u kojima se objavljuju podaci (ljetopis i slično)

Podaci se redovito objavljuju u sljedećim publikacijama: Statističko izvješće "Građevinarstvo", Statistički ljetopis, u Excel-formatu na stranicama DZS-a pod poveznicom Statistika u nizu (na hrvatskome i engleskom jeziku) te putem aplikacije GeoSTATRH koja omogućava kombiniranje odabrane prostorne razine s odabranim statističkim podacima.

4.3. On-line baza podataka u kojima se objavljuju podaci (npr. Popis poljoprivrede u PC Axis)

Nije raspoloživo.

4.4. Dostupnost mikropodataka

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe.

4.5. Dostupnost metodoloških dokumenata

Podaci se redovito objavljuju u sljedećim publikacijama: Priopćenje, Statističko izvješće "Građevinarstvo", Statistički ljetopis te u Excel-formatu na stranicama DZS-a pod poveznicom Statistika u nizu (na hrvatskome i engleskom jeziku).

U tim publikacijama nalaze se i kratka metodološka objašnjenja.

Publikacije su dostupne korisnicima u tiskanome i elektroničkom obliku na stranicama Državnog zavoda za statistiku <http://www.dzs.hr>, tema Objavljeni podaci.

Nacionalni dokumenti:

- Kratke metodološke upute dostupne su u godišnjim publikacijama.
- Detaljne metodološke upute objavljene su u publikaciji Metodološke upute br. 65 "Godišnji izvještaj o završenim zgradama i stanovima (Revizija 2010.)", Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2011. (samo na hrvatskom jeziku).

5. Usporedivost

5.1. Asimetričnost zrcalnih statistika

Nije primjenljivo.

5.2. Usporedivost u tijeku vremena

5.2.1 Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija: 15

5.2.2 Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Promjene u metodologiji prikupljanja podataka i metodologiji za razvrstavanje građevina.

6. Koherentnost/smislenost

6.1. Koherentnost/smislenost između kratkoročnih i strukturnih podataka

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

6.2. Koherentnost/smislenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

6.3. Koherentnost/smislenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

7. Troškovi i opterećenje

7.1. Troškovi

Ukupni troškovi Državnog zavoda za statistiku: 8 108 sati na godinu.

7.2. Opterećenje

Istraživanje se provodi metodom popisivanja. Polazna osnova za popisivanje jesu podaci o izdanim građevinskim dozvolama za zgrade. Na temelju navedenih dozvola (u proteklim godinama i u izvještajnoj), popisivači obilaze teren kako bi ustanovili koje su od tih zgrada završene u izvještajnoj godini i za njih ispunjavaju obrasce GRAĐ-10.

Neposredni sudionici u popisivanju primaju novčanu naknadu na temelju obujma učinjenog posla, odnosno ispravno ispunjenih izvještaja GRAĐ-10, i to preko ugovora o djelu.